

عنوان مقاله:

تحلیل و تفسیر «وجهیت و صدای دستوری» در متون ادبی (آرش کمانگیر) و (درفش کاویان)

محل انتشار:

مجله تفسیر و تحلیل متون زبان و ادبیات فارسی (دهخدا)، دوره 12، شماره 45 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

سیدحسین وحید عرب - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.

احمد ذاکری - دانشیار زبان و ادبیات فارسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.

خلاصه مقاله:

در تحلیل سبک‌شناسانه متن و بیان دیدگاه شاعر، واکاوی و شناخت مقوله‌های نحوی «وجهیت و صدای دستوری» اهمیت بسیاری دارد. هدف این مقاله کشف پیوند میان وجهیت با معنای سخن و چگونگی میزان قطعیت متن شعر و قاطعیت کلام شاعر است. برای یافتن چگونگی رابطه زبان شاعر با جهان بینی وی، با روش توصیفی-تحلیلی، سه متغیر نحوی وجهیت «فعل، قید و صفت» با دو صدای نحوی «فعال و منفعل» در بافت شعر دو منظومه ارزشمند ادب معاصر؛ «آرش کمانگیر و درفش کاویان» مورد بررسی قرار گرفت. یافته‌های حاصل از پژوهش، نشان داد که میان ساختارهای نحوی با محتوای سخن، یک رابطه همسو و مکمل برقرار است. وجه اخباری به عنوان وجه غالب با درجه بیان قطعی از «اسطوره آرش» و «قهرمان ملی کاوه آهنگر» خبر می‌دهد که کسرابی و مصدق، با علاقه وافر و مبتنی بر نیاز جامعه، به باززایی آن اسطوره‌ها دست زده‌اند. پربسامدترین صدای دستوری، صدای منفعل است. اما از آنجا که در این تحقیق، همه جملات حاوی «فعل لازم و فعل اسنادی» ماهیت منفعل ندارند، عکس معیار تشخیص عمل کرده و صدای فعال بر صدای منفعل غلبه می‌یابد و به موضع اقتدار کلام گوینده می‌افزاید. از تلاقی دولایه نحوی در این دو اثر حماسی، چهار مولفه سبکی؛ «نحو شعری پویا، صورت سبکی احساسی و آرمانگرا، دو دیدگاه امید و ناامیدی و دو موضع آشکار و پنهان» ایجاد شده است.

کلمات کلیدی:

وجهیت، صدای دستوری، لایه نحوی، آرش کمانگیر، درفش کاویان، حماسه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1148185>

